

PAPER DETAILS

TITLE: SEMSi`NiN GÜLSEN-ABAD MESNEViSi

AUTHORS: Hasan AKSOY

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/162491>

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

SAYI : 3

İstanbul — 1985

ŞEMSI'NİN GÜLŞEN-ÂBÂD MESNEVİSİ

Yrd. Doç. Dr. Hasan AKSOY

Edebiyatımızda en çok kullanılan nazım nevîlerinden biri de mesnevîdir. Yapısı itibâriyle hem fonksiyonel ve hem de giriftlikten uzak olması, hemen hemen her şâirin bu nev'i kullanmasını sağlamıştır. Şekil bakımından olduğu kadar, manâ yönünden de bir bütünlüğe sâhib olan mesnevîler, böylece kendilerini, şâirlerimizin çeşitli mevzularda söylemek istediklerini dile getirdikleri bir nazım şekli olarak kabul ettirmişlerdir. Hattâ denilebilir ki, son bir iki asırda yaşamış olan yazarlarımızın roman ve hikâyeler vâsıtasıyla anlatmak istediklerini, eski dönem şâirleri, mesnevîlerde hem de manzûm olarak ifâde etmişlerdir. Bunu, muhtevâ yönünden dar kalıplar içinde sıkışmadan, geniş görüşlülükle yapmışlardır. Belki hacimleri küçük, fakat geniş muhtevâlı manzûmeler nazmetmişlerdir.

Şemseddin Sivâsî¹ (Şemsi, vf. 1597)'nin *Gülşen-âbâd* manzûmesi de hacim itibâriyle küçük, fakat muhtevâ bakımından geniş mesnevîlerimizden birisidir.

Aynı zamanda *Bahâru's-sôfiyye* ismini de taşıyan eser, 557 beyitten müteşekkil tasavvufî orjinal bir mesnevîdir².

- 1 Aynı zamanda bir mutasavvıf olan ve Halvetiyye tarikatının Şemsiyye kolu müessisi olarak kabul edilen şâir Şemsi hakkında daha geniş malûmât için Bkz. Aksoy, Hasan; *Şemseddin Sivâsî (hayatı, eserleri) ve Mevlid'i* (M. Ü. İlahiyât Fakültesi, Doktora Tezi); Toparlı, Recep; *Şemseddin Sivâsî Divânı*, Sivas 1984.
- 2 *Keşfu'z-zunûn*, II, 1505 M.E.B. 2. baskı İst. 1972; Kocatürk, Vasfi Mahir; *Büyük Türk Edebiyatı Târihi* 396, Ankara, 1970; Levent, Âgah Sırrı; *Türk Edebiyatı Târihi*, 138 Türk Tarih Kurumu Ank. 1973. Bu son iki kaynak, mezkur mesneviden sitayişkâr bir şekilde bahsetmektedir.

Metinde kullanılan transkripsiyon sistemi ise şöyledir:

1. Sesli harfler: Arapça ve Farsça kelimelerdeki uzun sesliler «Ââ, İi, Öö, Üü şeklinde gösterilmiş, bazı Farsça kelimelerdeki «Vâv-ı ma'dûle»ler ise «h'â» harfleriyle belirtilmiştir. H'âce gibi.

2. Sessiz harfler: Arap harfli eski alfabede mevcut olup da bugünkünde bulunmayan harfler için şu işaretler kullanılmıştır.

	hemze
'	
	vasl hemzesi
'	
Ss	
Hh	
Hh	
Zz	
Şş	
Žž	
Tt	
Zz	
'	
Ğğ	
Kk	
Nñ	

3. Birleşik isim ve sıfatlar arasına, Türkçe kelimelerle ekleşmemiş ekleri birleşme esnâsında belirtmek için bir tire (-) konulmuştur. Ancak Türkçeleşmiş olduklarına inanılan Arapça ve Farsça terkiplerde buna lüzum görülmemiştir.

4. Nüsha farkları gösterilirken numaralı her beytin iki mısraı da (a) ve (b) şeklinde belirtilmiştir. Öte yandan aynı kelime üzerindeki nüsha farkları arasına (;) konulmuş olup, kelime değişikliği hâlinde ise (//) işareti ile iktifâ edilmiştir.

ŞEMSEDDİN SİVÂSÎ

G Ü L Ş E N — Â B Â D

1b Bismillâhi'r-Raḥmāni'r-Raḥîm

1. Feṣubḥâne'l-ḳadîri'l-muhyi'l-emvât
İder şun'ı kemâlin her dem işbât
2. Rebî'i cebhe-i ezmânda sübhân
Yazupdur ḥaşr için âyât ü bürhân
3. Zeminden ḳaldırup başın nebâtât
Zebân-ı ḥâl ile dir bunı bi'z-zât
4. Ki ey münkir olan cinn-ile insân
İşit «Fe'n-zur ilâ âşârı Raḥmân»
5. Bizi gör nice ihyâ itdi Ḥallâk
Saña söyler bu remzi sâḥ u evrâḳ
6. Kemâlini saña itmege izhâr
Virür ḥâk ü mederden dürlü ezhâr
7. Benefşeyle ider irşâd u ta'lim
Ki boynun eg ḳapumda şöyle teslim
8. «Seḳâhum» câminı zerrîn ḳadehden
Sunar tâliblere ya'nî ḥadaḳden
9. Zebân-ı lâle eyler bunı i'lân
Ki baḡrın daḡ gerekdür gözlerün kan
10. Saña sünbül bu remzi ider ifşâ
Perişân ol bu yolda olma ra'nâ

2b âyât ü : âyât-ı Fâtih I, KAS.

5b sâḥ u : sâḥ Fâtih I, KAS.

6a İtmege : itmekte Fâtih I, KAS.

6b Bu mısra KAS.'da şöyle : Virür ḥâke vermeden rû-yı ezhâr

11. Virür çiğdem riyâzâtdan eserler
Lisân-ı hâl ile söyler haberler
12. Saña sûsen okur hâl-i cihâd
Silâhın çözmez eyler ictihâd
13. İder zanbağ reh-i hıdmetden imlâ
Şafâ üzre turup meclisde bî-pâ
14. Tevâzu' yolunu tıy yâsemenden
Giriş her pişeye çıkma keminden
15. Karışma halka nîlüfer gibi var
Şalup seccâdeñi şu üzre her bâr
- 2a 16. Mey-i aşkdan humâr ol hem-çü nergis
Dil uzatmabu halka sözüñi kes
17. Yüfi hoş-bû ol gör hem-çü reyhân
El üzre tutalar her yerde ihvân
18. Sana ibret-çün ezhar u nebâtı
Bitürmde yer yüzünde tayyibâtı
19. Gözün aç mu'tebir ol olma 'amyâ
Tıy-gör her birinden sırr-ı mevlâ
20. Ki eşyâ şafhasına hâme-i Haqq
Yazupdur okudunsa ders-i mutlak
21. Saña her bir varak Tevrât u Furkân
Olupdur gafil olma eyle iz'ân
- 13b üzre turup : içre turur KAS.// üzre: içre H. Mahmud, Fâtih II//
bî : bir KAS.
- 14a yâsemen: yâsemin Fâtih II.
- 14b pişeye : pişeden Fâtih I.
- 18a ezhar u : ezhar-ı Fâtih I, KAS.

22. Ko maşnû'ı yönüñ dön şan'atine
Teveccüh kıl Cenâb-i Һazretine
23. «Fefirrû» âyetinden olma ğâfil
«İlâllâh» ı medâr it olma zâhil
24. Gel okı «Ferhebûn» ı eyle tekrâr
«Ve iyyâye» rumûzundan tıy esrâr

Der Midhat-i Һazret-i Resûl 'aleyhis-selâm

25. Һudâyâ bizden ezhâr-ı şalâtı
Һabîbine ulaşıdur tayyibâtı
26. Ki küfr-ile şitâ tolmuşdı 'âlem
Nübüvvet gül-şeninden esdi hoş-dem
27. Һamel burcında toĝdı âfitâbı
Kulûba virdi germiyyet cenâbı
28. Yine tâze rebî' irdi cihâna
Yetişdi müjde-gâmı dûsitâna
29. Şerâyi'den açıldı yer yer ezhâr
Belürdi her taraftan bû-yı dil-dâr
30. Һakâyık gülleri dillerde bitdi
Ma'ârif bûlbûli şevk-ıla ötdi
31. Çü dînün ravzasına oldı bağ-vân
Sürüp Һârı açıldı rûh-ı reyĥân
32. Dil-i mü'min riyâz-ı cennet oldı
Kudûmı cümle Һalka rahmet oldı

- 22a şan'atine : şâni'ine Fâtih II.
Başlık Fâtih'de yok// midhat-i: medh-i KAS.
26b esdi: etdi KAS.
28b dûsitâna: bûsitâna Fâtih I, KAS.
31a bağ-vân: bağ-bân Fâtih I.
b Sürüp: Sever idi KAS.//rûh-ı: ruh u H. Mahmud.

Der midhat-i âl ü aşhâb

- 2b 33. Dahı şol âl ü aşhâb-ı kirâma
Ki sâ'î oldıardı bu merâma
34. Dikerlerdi bu bâğa verd-i nesrîn
Giderdiler anuñ hâşâk ü hârın
35. Huşûşâ çâr-yâr-ı pür-kerâmet
Bu bâğa itdiler cân-ıla hıdmet
36. Hudâyâ anlar-ıla rûz-ı ferdâ
Bizi haşreyle kim budur temennâ

Hâzâ muḳaddimetü'l-kitâb

37. Nazar kıl dîde-i ibretle kevne
Temâşâ eyle şun'ın gûne gûne
38. Tutarısañ bu cihâna gûş-ı câmı
Tuyarsın zerreden sırr-ı nihânı
39. Semâyı ref' idüp ol Hakk tüvânâ
Döşedi altına bir ferş-i ğabrâ'
40. Cemâlini bize itmege izhâr
Virür hâk-i siyehden dürlü ezhâr

Başlık : Fâtih I'de yok.

35a yâr-ı : yâr Fâtih I, H. Mahmûd.

36b kim budur : bu-durur KAS.

Başlık Fâtih I'de yok.

38b zerreden: zerrede KAS.

40b hâk-i siyehden: hâke vermeden KAS.

41. Kara toprak içinden reng-i elvân
Çıkarur yazmış anda hatt-ı reyhân
42. Şabâ ferrâşına emr itdi bârî
Ki pâk ide bahâr-ı sebze-zârî
43. Anı hem şulaya sakka-yı niysân
Döşeye fers-i ahzar der gülistân
44. Şalup seccâde gül taraf-ı cemende
Gele dürlü şükûfe encümende
45. Kurıla şohbet-i Hakkânî her-sû
Kamuya şeyh ola verd-i hosh-bû
46. Bu vaz-ıla kurıla anda halka
Gele kavvâl olup bülbül bu cevka
47. Lisân-ı hâl ile okuya Kur'an
İçüp râh-ı muhabbet mest ola cân
48. Haberler söyleye evrâk-ı eşcâr
Hezâr destân okuya verd-i eşhâr
49. Bu meclisten bu bende bi-haberdim
Bu 'ibretten deyesin bi-başardım
50. İrişdi gûşuma bir şavt-ı 'âlî
Ki şavt-ı ra'd imiş söyler bu hâlî

- 41a rengi: reng ü Fâtih I, KAS.// içinden: içinde Fâtih I, KAS.
b hatt-ı: hatt u KAS.
- 43b ahzar der: ahzardan H. Mahmud.
- 44a Seccâde gül: seccâdeler Fâtih I.
- 45a her-sû: dil-cû Fâtih I.
- 46b olup bülbül bu cevka: bülbül ol maħalde Fâtih I.
- 48a evrâk-ı: evrâk u Fâtih I, KAS.
- 49a meclisden bu bende: meclisden de bende Fâtih I.
b bi basardım: bi-haberdim KAS.

- 3a 51. Ki ey maḥbûs olanlar âb u kilde
Şalâdır şoḥbet-i gül var çemende
52. Bu devr içre çü güldür kutbu'l-aḳṭâb
Sezâdır cem' ola katında aḥbâb
53. Çü oldur mecma'-i esrâr u 'irfân
Ledünniden sebaḳ alsun müridân
54. Hâkayıkdan haberler virsün ol şeyḥ
Ol 'âlemden eserler virsün ol şeyḥ
55. Görüp rûyın içeler câm-ı ḥamrâ
Alup bûyın diyeler kâmi Mevlâ
56. İçüp zerrin-kadeḥden şûfî câmı
Vire bir cür'asına neng ü nâmı
57. Olup mest-i îlâhî cübbesin çâk
İdüp ol dem semâ'a gire çâlâk
58. Ridâsın rehn ide bir cür'a câma
'Abâsın bey' ide bezm-i müdâma
59. Bu esrârı işitdüm çünki andan
Bi-küllî 'aḳl u hûşum gitdi benden
60. O cem'a cân u dilden tâlib oldum
O bezme şâdık-âne râḡıb oldum
61. Ki ol meclisde olam ben de ḥâzır
Olam cem' ehline 'ibretle nâzır
62. Alam her birisinden bir sebaḳ ben
Okuyam her birinden bir varaḳ ben
63. Boyanam rengine her çiçeğin tâ
Nesîminden alam bû-yı dil-ârâ

52a güldür: güldü KAS. // kutbu'l: kutb-ı Fâtih I, KAS.

53a esrâr u: esrâr-ı KAS.

54b eserler: haberler KAS.

59a andan: ra'dan KAS.

64. Dehânın açmadın her gonca yek-bâr
Olam sırr-ı derûnından haber-dâr
65. Bu niyyet üzre pes bostâna vardım
Çü tıflım mekteb-i 'irfâna vardım
Âmeden-i çiğdem der in encümen
66. Görürem hâzır olmuş anda çiğdem
Şararmış beñzi çeşmi dahı pür-nem
67. Sefer ehli-durur pâyinde cevreb
Ayağı toz-ıla turur mü'eddeb
68. Görüp rengini anuñ haste oldum
Alup bûyını pes dem-beste oldum
- 3b 69. Kâtına vardım itdim merhabâlar
Likâsı birle kesb itdim şafâlar
Su'âl
70. Didim ey şahñ-ı bostânın ferîdi
Ki sensin şeyh-i verdin haş mürîdi
71. Bu bezme senden akdem kimse ey yâr
Kadem başmadı hergiz dahı deyyâr
72. Beyâ-bân ehlisin şûretde hem-zâd
İrağ olmaz velî aḥbâba Bağdâd
73. Ne iklimin selâmın ırgürürsin
Mekânın kâdadır kâdan gelürsin

64a yek bâr...nın yâr Fâtih I.

65a pes: ben KAS.

Başlık Fâtih I'de yok.//encümen: câ KAS.

66a hâzır olmuş anda: anda hâzır olmuş Fâtih I, KAS.

Başlık Fâtih I'de yok.

71b hergiz dahı: dahı hergiz KAS.//deyyâr: ey yâr Fâtih II.

74. Ne işe gönderildün bunda ey cân
Beni bi-gâne-şanma eyle tibyân
75. Nedendir za'ferânî reng-i rûyî
Neden virür dile hasret bu bûyî

C e v â b - 1 ç i ğ d e m

76. Didi hem-derd imişsin çünki yârâ
İşit benden degilsin seng-i hârâ
77. Ben idim bâğ-ı kudsün kûşe-giri
Disen bir berke almazdım sipihri
78. Cemâl-i Hakk virirdi reng ü bûyî
Şaçardı dest-i lutfî âb-ı rûyî
79. Olurdum feyz-i akdesle murabbâ
İçerdüm âb-ı lutfın bî-ser ü pâ
80. Hevâ-yı kuds-ile ra'nâ idüm ben
Tecerrüd birle bî-hem-tâ idüm ben
81. Be-nâgâh emr idüp ol Rabb-i Cebbâr
Beni bu gurbete gönderdi nâ-çâr
82. Ayırdılar makâm u menzilimden
Çıkardılar mekânımdan ilimden
83. Budur beñzüm şaru çeşmümde nem var
Bu hâletden derûnum içre gam var
84. Ayağum kildedür başumda toprak
Bu gurbetde baña tar oldu âfâk

Başlık Fâtih l'de yok.

78a reng ü reng-i KAS.

b âb-ı: âb u KAS.

79a akdesle: kuds-ile KAS.

82b Mekânımdan: makâmımdan KAS.

84b gurbetde: gurbetden KAS.

85. Ğarîb oldum dilümden bir bilür yok
Ne diyem ser-güzeştin dağı var çok
- 4a 86. Cihân hâkîn baña bî-gâne buldum
Kamu ahvâlini efsâne buldum
87. Gehî sermâ-y-ile hâlüm diger-gün
Gehî germâ ider pejmürde pür-hûn
88. Gehî şeş-per gehî şeş-pâre oldum
Gehî kûh-sâre düşdüm hayme kurdum
89. Gehî yollarda yapdum beytü'l-ağzân
Alurdum her gelenden bû-yı cânân
90. Bi-âhır bulmadum derdüme çâre
Düşüp elden ele oldum figâre
91. Elinden rûz-i gârın dâd u feryâd
Olurken rûz u şeb bu ğamla nâ-şâd
92. Cefâ hâkin saçar başuma her bâr
Urur ğammuma ğam dâ'im ider zâr
93. Bu ğurbette çekerken hicr-i cânân
Neler itdi baña gör dest-i nâdân
94. Bu derde bunda pes dermâna geldüm
Vişâlin isteyü hicrâna geldüm
95. Bu dem şeyh âsitânında kodum baş
Derûnum ğam tenüm lâğar gözüm yaş
96. Çün itdi ser-güzeştin baña takrîr
Kalem göz şafhasından itdi tahrîr
- 87a. diger: diger Fâtih I.
b. germâ: girmâ Fâtih I.
89a. yapdum: itdüm KAS.
90a. derdüme: derdime Fâtih I, KAS.
91b. bu ğamla: ğamm-ile KAS.
92b. ğam: hem KAS.

97. Bu remzi çün okudum şafhasından
Mey-i ھاşretler içdüm kaş'asından
98. Bu ahvâli çü buldum ھاşb-ı hâlüm
Yine depreşti derd-i pür-melâlüm
99. Unutmuşdum yine gül-zârım aındım
Bu ğurbet içre şimdi zârım aındım
100. Bu kül-hân içre gördüm zaħm-ı hârı
O gül-şen içre aındım bû-yı yârı
101. O bezmi yâd idüp mestâne düşdüm
Bu keşret fikr-ile efsâne düşdüm
- Âmeden-i Sünbül be maħfil-i gül
102. Anuñ ardınca geldi sünbül ter
Geyinmiş âsümânî çeşmi nem-ter
103. Tağılmış mûyı vü hâli perişân
Gelür bu meclise ol daħı lerzân
- 4b 104. Haber söyler derûnundan birûnı
Bu hicriñ ol daħı olmuş zebûnı

Su'âl

105. Velî bûyından oldum mest ü hayrân
Didim cânâ bu bûdan eyle tibyân
106. Bu bû-yı dil-rübâyı kanden alduñ
Nesîmiñle bu 'aqlı benden aldun
107. Ne dükkândan alupsın kıl haber-dâr
Bu 'ıtrı kankı 'attâr itdi işâr

- 97a okudum: işitdüm KAS.
b ھاşretler: ھاşretle KAS, Fâtih II.
103b lerzân: tersân KAS.

Cevâb

108. Didi al 'ıtrımı dükkânı şorma
Mukayyed ol benümle kânı şorma
109. Didim kândan gelen kânı bırakmaz
Bulan ıtlâkı hergiz kayda bakmaz
110. Beni aldama dervîş kânı söyle
Baña andan di cânım ânı söyle
111. Didi evvel ezel bâğında idim
Açılmadık henüz bir gonca idim
112. Olurdum kûh-ı vahdetde ser-efrâz
Bu keşretten işidilmezdi âvâz
113. Bahârı dâ'im idi bî-zemistân
Hazân olmazdı anda bâğ u bostân
114. Nesim-i yâr-ıla hûş-bû idim ben
Hemîşe tâze vü hûş-rû idim ben
115. Yem-i vahdet içinde garık idim hûş
Zuhûr itdi irâdet eyledi cûş
116. Beni bu sâhil-i hicrâna şaldı
Harâb-âbâda vü virâna şaldı
117. Perîşân hâl olup âvâre düşdüm
Gelüp bu şeş-dere şeş-pâre düşdüm
118. Garîbim yok-durur kimse enîsim
Bu evde hâr u has oldu celîsim
119. Gehî etfâl elinde mürde oldum
Düşüp elden ele pejmürde oldum
- 110a kânı : anı Fâtih I., Fâtih II., H. Mahmud.
118a yok-durur : yokdur H. Mahmud.//yok-durur kimse: kimse
yok-durur KAS.
119b pejmürde : efsürde KAS.

120. Gehî başa konup oldum muva^{kk}kar
Gehî pâye düşüp oldum muh^{ak}kar

5a 121. Cefâlar görmüşem devrân elinden
Zahmlar yemişem nâ-dân elinden

122. Bilüm bükdi bu gamla bâr-ı hicrân
Gehî sûzân olurum gâhî giryân

123. İşitdim meclis-i 'irfâna geldim
Bu derde ben dağı dermâna geldim

Âmeden-i zerrîn kadeh

124. Gelür zerrîn kadeh meclisde şeydâ
Tutup elde kadeh eyler temennâ

125. Şarâb-ı vahdetüñ gerâgehîdir
Henüz memlû degil andan tehdîr

126. Velî bûyından olmuş şöyle sekrân
Turur bir kûşede mestân u bayrân

Su'âl

127. Su'âl idüp didim ey tâlib-i râh
Nedür sekrin nedür destinde aqdâh

128. Ne mey-hânedden alduñ işbu câmi
Ne sâkîden içüpsin bu müdâmı

129. Ne bâğ içre şıklmışdır şarâbın
Ne âteşde pişüpdür yâ kebâbın

Cevâb

130. Didi hum-hâne-i Hakk'dır bu dünyâ
Ser-â-ser ke's olupdur aña eşyâ

121b yemişem : yutmuşam Fâtih I.

127a idüp: itdüm KAS.//râh: râh Fâtih I.

129 Bu beyit KAS.'da yok.

130b Ke's: ke'n Fâtih I.

131. Muhabbet hamr-ıla memlûdur eşbâh
Aña çeşm ü hadaklar oldı aqdâh
132. Kebâbıdır anuñ ekbâd-ı 'uşşâk
Bunı söyler saña hep enfüs âfâk
133. Pişürür ol kebâbı nâr-ı hicrân
Gerekdür olasıñ sûzân u büryân
134. Beyâbân-ı 'ademden bunda geldüm
Vücûdum mışrına seyrâna geldüm
135. Çü-bağdum çeşm-i 'ibretle cihâna
Ser-â-ser añladum nakş-ı fesâne
136. Gerü diğkatle kıldum aña enzâr
Görürem her birinde sırr-ı settâr
- 5b 137. O sırr-ıla kamu eşyâ «ene'l-Hakk»
Deyu söyler görünür vech-i muṭlaḳ
138. Bu hâlât ile bağdum ise kanda
Okudum «semme vechu'llâh»ı anda
139. Şarâb-ı vahdete ke's olmuş eşyâ
Hadağdan pes kadeh düzdüm müheyyâ
140. Gözümden çünki nûş itdüm müdâmı
O demden bulmuşam mest-i devâmı
141. Hümârum gitmedi başumdan aşlâ
Ayıklak bulmadum hûşumdan aşlâ
- 131b çeşm ü hadaklar: çeşm-i kadehler KAS.
132b Bunı : Anı Fâtih I.
133b u büryân : -ı giryân KAS.
136 Bu beyit KAS'da yok.
140 Bu beyin H. Mahmûd'ta yok.
b mest-i: mest ü Fâtih I.
141b hûşumdan: bu bende KAS.

142. Anuñ-çündür açık bu çeşm-i bînâ
İder «hel min mezîd» in sırrın ifşâ
- Naşihat-ı Zerrîn kadeh
143. Açık tut çeşmiñi sen dağı şüfi
İçesin bir gün ola câm-ı şâfi
144. Bu meclisde olasin mest-i müştâk
Nedir bilmeyesin baş-ıla ayak
145. Dilersen olasin bu fende mâhir
Gerekdir olasin her şebde sâhir
146. Kadehler düz hadağdan kıl müheyyâ
İçesin sen dağı câm-ı muşaffâ
- Âmeden-i Benefşe
147. Benefşe geldi çün bu encümende
Şalup seccâdesin taraf-ı cemende
148. Egüp boynın oturmuş 'âbid-âne
Okur âyât-ı «fe'n-zur» 'ârifâne
149. Hacâlet pâyine şalmış dü-çeşmi
Boyanmış lâciverte cümle cismi
150. Melâmî şekl urunmuş şeb-külâhı
Velî pür ma'rifet merd-i îlâhî
151. Bu şekl-ile ider ol setr-i ahvâl
Lisân-ı hâlile söyler dimez kâl
152. Velî büyü ider ifşâ-yı esrâr
Şu kim 'ârif-durur olur haber-dâr

Başlık KAS.'da yok.

146a Kadehler düz hadağdan: Hadağlardan kadehler KAS.

148 Bu beyitten sonra KAS.'da şöyle bir beyit var:
Başın kaldırmaz ol şerm-i hayâdan
Budur maksûd olan ehl-i takâdan

153. Çü bûyından haber tıydum derûnî
Diledüm ki şoram pes andan anı

Su'âl

- 6a 154. Didim ey hân-kâh-ı gülde şûfî
Su'âlüm var saña hal eyle vâfî
155. Beni itdi bu bûyuñ mest ü hayrân
Anı kandan alupsın eyle tibyân
156. Ne kâna uğradı yoluñ beyân it
Baña ol sırr-ı mahfiden 'iyân it
157. Degül bû-yı Hoten yâ misk-i Tâtar
Meger budur nesim-i sırr-ı esrâr
158. Ne kâminden alupsın bu kemâli
Beyân eyle baña bu hasb-i hâli

Cevâb-ı Benefşe

159. Dehân açup şurû' itdi cevâba
Şu remzi didikim şıgmaz kitâba
160. Nesiminden gelür bû-yı dil-ârâ
Bu tîb-ile tolar hep bâğ u şahrâ
161. Dimâğ-ı cânâ virür 'ıtr-ı tâze
Düşer andan gönül tıflı niyâze
162. Didikim hücre-i vahdetde tenhâ
'Ukûf itmişdüm anda bî-ser ü pâ
163. Dilümde zikr idi gönlümde Mevlâ
Baña verd olmuş-ıdı lâ vü illâ

- 154b saña: baña KAS.
- 156a kana: dükkâna KAS.//Yoluñ: bûyun H. Mahmûd
- 157a "bû" ile "misk" Fatih I.'de yer değıştirmişlerdir.
- 158 Bu beyit KAS.'da yok.
- 163a gönlümde: kalbümde H. Mahmud.

164. Cenâba tutmuşıdım rûy-ı cânı
Dilerdim hâl-ile lutf-ı nihânı
165. Bu bûdan yoğ-ıdı bende nişâne
Tururdum yokluk içinde fesâne
166. Kara toprağa gark idim ser-â-ser
Ne hırkam var-ıdı anda ne efser
167. İrişdi nâ-gehân enfâs-ı rahmân
'Atâ itdi baña bûyı firâvân
168. Boyandum şıbgatullâh hânesinden
Tonandum anda Hakk kâşânesinden
169. Çün oldı baña elîf-ı ilâhî
Geyindim hırka urdılar külâhî
170. Bu bûyı andan aldım kânım oldur
Çü 'attâr olmuşam dükkânım oldur
171. Beni ko şûfî isen anı iste
Yolunca git yorulma kânı iste
- 6b 172. Ki bende 'âriyetdür bûy u elvân
Gider benden velî bâkî-durur kân

Naşihat-ı benefşe

173. Dilersen ben tegi hoş-bû olasın
Likâ-yı yâr-ıla hoş-rû olasın

- 164b hâliyle: cân-ıla H. Mahmûd.
168a hânesinden: hânesinde Fâtih II.
b kâşânesinden: kâşânesinde Fâtih II.
169a Çün: Çü KAS.
170b dükkânım: pes kânım KAS.
172a bûy u : bû-yı Fâtih I.
Başlık KAS'da yok.
173a tegi : bigi Fâtih II.

174. Vücûduñ kubbessin gûr-ḥâne eyle
Bu dünyâ kârını efsâne eyle
175. Otur bu ḥane-i ḥalvetde tenhâ
Dilüñde zîkr ola göñlüñde Mevlâ
176. Cenâb'a tut yüzüñ şâm u seḥer-gâh
Cigerler şerḥalansun eyle-gil âh
177. Uyanuḡ ol seḥerlerde şafâ bul
Bu ḡaflet zûlmetinden çık ziyâ bul
178. 'Avâm-ıla niçe bir kâr u bâzâr
Yañıldıñ yoluñı olduñ sitem-kâr
179. Bırak bu keşreti ḥalvet-nişin ol
Karışma ḥalka gel vaḥdet-güzin ol
180. Benüm gibi egüp boynuñı her-bâr
Çeküp esmâsını dilden bul envâr
181. Be-nâgâhî ire enfâs-ı rahmân
Vücûduñ milki oldum ola tâlân
182. Çü ḡâret ola kalmaya vücûduñ
Henüz lâyıḡ ola Ḥakk'a sücûduñ
183. Gide fânî gele yirine bâḡî
Ola cânâ o demde saña sâḡî
184. Şu meyden içesin yoḡdur ḥimârı
Şu gülden diresin yoḡ zaḥm-ı ḥârı

- 175a ḥalvetde : vaḥdetde KAS.
181b milki: şehi KAS.
186b müşk-i: eşk-i KAS.
187a de bir: daḡı Fâtih I //sen de bir dükkân-ı: bir dükkân hem-çü
H. Mahmud.
189b rû figende: rû-yı seccede KAS.
Başlık H. Mahmud'da «Âmeden-i lâle» şeklindedir.
192a hûn u : hûn KAS., Fâtih I.
b tar : teng Fâtih I.

185. Koşasın nâfesüz bû-yı muṭarrâ
Ne güldür ne benefşe ey dil-ârâ
186. Olasın sen daḥı ol bûya vâlî
Saña reşk ide ol dem müşk-i ġâlî
187. Açasın sen de bir dükkân-ı 'aṭṭâr
Ola ṭâliblere dîdâr u bâzâr
188. Velî bu mürşid-i kâmilsüz olmaz
Yoluñ yañulma bu iş ansuz olmaz
189. Anun-çün mürşide geldüm bu bende
Kodum gül ayağında rû-figende

7a

Âmeden-i lâle derîn câ

190. Gelüp bu encümende lâle şeydâ
Olur ol cem' içinde olda peydâ
191. Derûnunda tutar dâğın pinhân
Gözi kanı ider ol sırrı i'lân
192. Turur bir kûşede pür hûn u pür dâğ
Başına ṭar olupdur kûşe-i bâğ
193. Tışsı sâde derûnı pür elemdür
Zebercedden rimâḥ üzre 'alemdür

Su'al

194. Didim ey 'âşık-ı şeydâ vü pür hûn
İşin ṭağlarda gezmek mişl-i Mecnûn
195. Yürürken sâḥa-i ḥalvette dil-şâd
Neden oldı mekânun mihnet-âbâd

193a tışsı : ṭaşsı Fâtih I.

194a 'âşık-ı : 'âşık u KAS.

195a sâḥa-i : hâne-i KAS.

196. Bu dâğ-ıla ne kül-hân içre neydüñ
Bu renk kana ya kanda boyandüñ

Cevâb

197. Cevâbın açdı ağzın çünki lâle
İçürdi kanı pes la'lin piyâle
198. Didi hoşdı ezel bâğında çağum
Ne çeşmüm kan-ı ne dilde dâğum
199. O dem peymânesüz câm-ı İlâhî
Müdâmî nûş iderdim bî-melâhî
200. Şafâ-yı 'ayş-ile handân idüm ben
Karîn-i şohbet-i cânân idüm ben
201. Bu gurbet iline şaldı irâdet
Mezâk-ı cânuma irdi merâret
202. Mekânüm gül-şen iken kül-hân oldu
Baña pister gül iken diken oldu
203. Konağum şimdi oldu miñnet-âbâd
Dil-i şâdânüm andan oldu nâ-şâd
204. Koda pes dest-i miñnet sineme dâğ
Belâ birle bir oldu tağ ile bâğ
205. Baña kanlar içürdi tās-ı gerdûn
Derûnum dâğ vü çeşmüm oldu pür hûn
- 7b 206. Baña bu hicrim olmuşken girân-bâr
Felek itdi bu dâğı baña ser bâr

- 196a dâğ-ıla : bâğ-ıla Fâtih I.
197a açdı agzın : agzın açdı KAS.
199b melâhî : melâmî H. Mahmûd.
200a 'ayş : 'aşk KAS.
201b cânuma : 'ayşuma KAS.
202b gül iken : iken gül Fâtih I.
204b bir : pür Fâtih II.

207. Bu derd-ile biraz âvâre düşdüm
Gehî bâğa gehî kûh-sâre düşdüm
208. Şıla-yı ra'd-ile oldum haber-dâr
Ki gül-zâr içre cem'-i şûfiyân var
209. Kârârüm gitdi ben de cem'a geldüm
Bu zulmetden rehâya şem'a geldüm
210. Umaram ire şeyhden baña dermân
Tuyam irşâdı birle bû-yı cânân
Âmeden-i sûsen derîn encümen
211. Bi-âhır geldi sûsen dikdi râyât
O meclisde ider izhâr-ı hâlât
212. Sipâhîdir başında taylasânı
Velî dervîş-i bâtıdır nihânı
213. Takınmış biline tîğ-ile hançer
'Adû ister kıtâle şâh-ı Sencer
214. Elinde nîzesi var şöyle çâlâk
Dilîr-âne turur cem' içre bî-bâk

Su'âl

215. Didim ey şûfiyân içre sipâhî
Bu gül-şen içresin merd-i İlâhî
216. Nedir bilüñde bunca tîğ u hançer
Bu meclisde bunı senden kim ister
217. Elüñde nîze vü bilüñde tîguñ
Bu cem' ehline gelmez mi dirîguñ

209a ben de : benden KAŞ.

213a Takınmış : Tükünmüş H. Mahmud.

b Şâh-ı : Şah u Fâtih I.

214 Bu beyit H. Mahmud'da yok.

218. Bu meclis mecma'-i ehl-i şafâdır
Bu hey'et anlara senden cefâdır
219. Bu yokluk meclisidir şâhib-esbâb
Buña bî-gânedir şaytlmaz ahhâb
220. Bular «lâ havle» den tutar silâhı
Bular 'aciz-ile bulurlar felâhı
221. Bular bâtın biline seyf-i ihlâş
Kuşanmışdır iderler gazve-i hâş
222. Bularuñ Zulfikâr'ı «lâ» dır el-Hakk
Bular nefsi bilürler düşmen ancak
223. Tutunmazlar bular seyf ü kemânı
Silâh itmiş bular vird-i zebânı
- 8a 224. Bularuñ nîzesidir ism-i Kâhhâr
Viripdir bularuñ destine Cebbâr
225. Zebân-i tîzidir hañcer bularuñ
Anuñ-çün yaşamaz haşmı olaruñ
226. Bularuñ topıdır âh-ı seher-gâh
Bular bunuñla eyler harbi geh-gâh
227. Bırak bildi buları bî-silâh ol
Tutup ihlâşı pek ehl-i felâh ol

Cevâb-ı sûsen

228. Dehân açup didi ey pîr-i sâ'il
Sözün vârid velî dîñle mesâ'il

- 219a yokluk meclisidir : meclis yokluğudur KAS.
220a tutar silâhı : yakar çerâğı KAS.
223a seyf ü : Seyf-i Fâtih I., KAS.
226b eyler : ider H. Mahmûd.//harbi : hizbi Fâtih I.
227b pek : peyk KAS.
228a sâ'il : sâlik KAS.
b mesâ'il : mesâlik KAS.

229. Şukûfe mecma'ıdır gerçi gül-şen
Bular hep şûfilerdir şâf rûşen
230. Velî hâlî değil ez-hâr u hâşâk
Kamu ta'ân u mü'zî şöyle seffâk
231. Şafâsına bularuñ ta'n iderler
Dil uzadıp cefâ-yı la'n iderler
232. 'Uyûbın görmeyüp ol hâr-ı bed-rû
Olur her birisine şöyle bed-gû
233. Benefşi başda gördükde o hâsid
Beter-pâye olur mekr-ile kâid
234. Güli elden ele görse o nâ-dân
Olur seg-veş gâzabdan tîz -dendân
235. İlişür zâ'irünün dâmenine
Halel vermek diler gül hürmenine
236. Çü inkâr ehlidir bilmez şafâyı
Miyânın şedd idüp eyler cefâyı
237. Çü fark itmez fesâdından şalâhın
Ne bilsünler olar bâtın silâhın
238. Oları rağm-içün takındım anı
Ru'ûnet ehli şanma ko gümânı
239. Sipâhî şûfisiyem şöyle sünnî
Eşer itdi baña 'ilm-i ledünnî
240. Muhibbiyem ezelden şûfiyânun
'Adûsıyam olara tâ'inânun

- 232b Olur : Olup H. Mahmud.
233a Benefşi : Benefşe Fâtih I, KAS.
237 KAS'da bu beytin mısraları yer değiştirmiş.
238a Oları : Olara Fâtih I.
239a şûfisiyem : şûfiyem ben Fâtih I; şûfiyem şöyle ki KAS.
b Eşer itdi baña : Beni kul eyledi KAS.

241. Siyâset eclicün ol Rabb-i Cebbâr
Beni bu meclise gönderdi nâ-çâr

8b 242. Silâh-ile turam meclisde per-pâ
Şalâh ehli şafâsın eylesün tâ

Âmeden-i zanbak

243. Gelür zanbak libâsı dervîş-âne
Ayağ üzre turur ol hâdim-âne

244. Cebînde şalâh âşârı peydâ
Derûnında şafâ olmuş hüveydâ

245. Başında şemlesi var şâlih-âne
O dağı boynın egmiş 'âbid-âne

246. Dil uzatmış su'âle hâzır olmuş
Semâ'-ı şûfiyâna nâzır olmuş

247. Velî dem-beste olmuş söyle mebhût
Eşer itmiş aña âşâr-ı lâhût

248. Sirâyet eylemiş hâlât-ı ezkâr
Semâ' itmek diler hâletle nâ-çâr

Su'âl

249. Didim ey şufiyân içinde şâfi
'İbâdetle ezel 'ahdine vâfi

250. Başuña kankı şeyh urdı bu tâc
Ki her meclisde bulmuşşın revâc

251. Seni kim okıdı bu cem'a dervîş
Ayağ üzre turursın söyle dil-rîş

252. Mekânuñ kâdadur kandan gelürsîñ
Ne iklîmin selâmın ırgürürsîn

241b ol Rabb-i: pes O KAS.

244b Derûnında : Derûnından Fâtih I, Fâtih II, KAS.

252a kâdadur: kanda H. Mahmûd.

Cevâb-ı zanbak

253. Didi «fe'n-zur ilâ âşâr-ı Rahmân»
Nice ihyâ ider emvâtı Sübhân
254. Ki ben meyyit idim taht-ı zemînde
Yatardım toprak içinde kemînde
255. Çalındı nâ-gehânî şûrî ra'dîñ
Baña bu nev'a oldu emri ra'dîñ
256. Uyan hâb-ı 'ademden başı kaldur
Şafâ meydânına gel devr-i güldür
257. Ki gül-şende semâ'-ı şûfiyân var
Çü oldum bu şadâ-y-ıla haber-dâr
- 9a 258. Karârım gitdi 'azm itdim bu cem'a
Bulam gül meclisinde tâki lem'a
259. Delü divâne ister uşlu uşlu
Ki «el-cinsu ilâ'l-cinsi yemîlu»
260. Çü şûfiyem bu dem geldüm şafâya
Bi-hamdillâh irişdüm merhabâya
261. Urundum iş bu tâcî ben kıdemden
Ve «e'tâ külle şey'in» den o demden
262. Dikilmişdi bu kisvet beyne'l-a'yân
Urundum şimdi şûret tutdı ekvân
263. Bu cem' içre benem çün hâdim-i hâş
Sülûkümde tutarven râh-ı ihlâş

254a taht-ı taht u KAS.

255a sûrî ra'dîñ : şûr-ı va'din Fâtih I.

256b Meydânına gel : bezmine gel kim KAS.

257 Bu beytin mısraları H. Dahmûd'da yer değiştirmiş.

261b den o demden: halekadan KAS.

262a cem': dem H. Mahmûd, KAS // çün: pes KAS.

263b tutarven : tutarın Fâtih II.

264. Ayag üzre baña turmak-durur hû
Olam tâ meclis-i gül içre hoş-bû
265. Çü bilüm bağladım hıdmetde ez-cân
Baña tâlib olur erbâb-ı 'irfân
266. Muhabbet tîğ-ile pâyüm keserler
Elüm alup şafâya ırgürürler
267. El üzre iderem kaş'-ı merâhil
Müzeyyendür benümle her maḥâfil
268. Çü pâyüm kesdiler râh-ı vefâda
Ayaguma başın kor gül şafâda
269. Beni gilden çıkarup dest-i ihvân
Şafâ bezminde câym fevka'l-akrân
270. Bu 'izzetler baña hıdmetden oldı
Bu rahmetler baña zahmetden oldı

Naşîhat-ı zanbak

271. İşit benden erisen hasb-ı ḥâli
Saña menzil idin şaff-ı ni'âli
272. Ulular hıdmetinde cest-ü çâlâk
Miyânun şedd idüp ol şöyle derrâk
273. Çıkar nefsün murâdâtın aradan
Murâdâtun bite râh-ı hafâdan

- 266a pâyüm : başum H. Mahmûd.
267a iderem : eylerem Fâtih I.
268a pâyüm kesdiler : pâyimi keser Fâtih I.
272a Ulular: Olı-gör Fatih II.
b şedd: bend H. Mahmûd.
273 Bu beyit KAS.'da yok.

274. Çü hâdimsin uyanık ol şehir-şâm
Seni yoldan komasun hürd ü âşâm
275. Gele bir dem koyup şaff-ı ni'âli
Senüñ ola bi-küllî şadr-ı 'âlî
- 9b 276. Tura şaf bağlayup karşunda huddâm
Yedüñ bûs eyleyen bula niçe kâm
277. Bu naklı hûd isitdün ez Peyember
Ki hâdimler olur maḥdûm muḥarrer
278. Buyurmuşdur gerü Sultân-ı ekrem
Ki kavmüñ seyyididür hâdimü'l-kavm
279. Anuñ-çün rahmeten li'l-'âlemindir
Anuñ-çündür şefî'u'l-müznibîndir
- Âmeden-i nîlûfer
280. Gelür nîlûfer anda çeşmi giryân
Açar yumar gözin meclisde ḥayrân
281. Karârı yok şu üzre hem-çü nakıl
Halâvetle okur âyât-ı Tenzîl
282. Şalup seccâdesin şu üzre ol pâk
'İbâdet kaşdın itmiş anda bî-bâk
283. Riyâzetle şararmış rûyı anıñ
Haber virür bu işden bûyı anıñ
- 274b hürd ü âşâm : hûred ü şâm Fâtih I; hürd-i âşam Fatih II:
hürd şâm KAS.
- 279 Bu beyit KAS.'da yok.
- 280a anda : daḥı KAS.
- 281a nakıl: enḳıl Fâtih II, H. Mahmûd, KAS.
- 282a ol pâk: bî-bâk Fâtih I.
- b bî-bâk: bî-pâk Fâtih I.

284. Siper tutmuş başına sağ u solda
Turur hâletle olda bir maḥalde

Su'âl

285. Su'âl idüp didim ey zehr-i âbî
Nedür ḥâlûñ baña vir-gil cevâbı
286. Niçün yok gayrılarla ihtilâtuñ
Ayagüñ kilde terk itmezsın âbuñ
287. Şu üzredir mekânûñ hem-çü zevrak
Dilünde ḥalk-ıla vahşet var ancak
288. Neden el viridi saña bu kerâmet
Ki âb üzre idersin hõş ikâmet

Cevâb-ı nîlûfer

289. Dehân açup o dem ol merd-i hõş-ḥâl
Çü sâ'ilsin didi benden cevâb al
290. Ki ben bir ehl-i ḥâl idim cihânda
Gelüp seyrâna gezdim in ü ânda
291. Ne yire vardım-ısa baña ḥussâd
Beni ta'n-ı ḥasedle itdi nâ-şâd
- 10a 292. Huzûr-ı kalbime çün irdi nokşân
'İbâdâtım şafâsı buldu ḥüsrân
293. Çü vâcib oldı andan hicret itdim
Vaṭan terk idüp âhır câya gitdim
294. Baña tar oldı âhır reb'-i meskûn
Girüp deryâda oldum anda medfûn

284b bir: bu Fâtih I, KAS.

285a idüp: itdüm KAS//zehr-i: zehhâr-ı Fâtih I.

290a Ki: Çü KAS.

292b şafâsı: kazâsı KAS.

294b deryâda: deryâya KAS.

295. Çıkardum çilleler itdüm riyâzet
Bu hâlât üzre el virdi kerâmet
296. Bu kez şu üstine seccâde şaldum
Bu hâle şükr idüben secde kıldum
297. Gelüp üstime sûsen çekdi hançer
Didi ey merd-i sâlûs-ı muhakkâr
298. Bu halka gösterirsin şaḥ u tāmât
Bu istidrâcını dirsın kerâmât
299. Saña mı kaldı bu izhâr-ı hârık
Var-iken ekrem u a'lem halâyık
- Hasb-i hâl
300. Gelür bir yañadan zanbak cefâkâr
Dil uzadup olur olda sitem-kâr
301. Zebân-ı şeş-peri virür cerâhât
Şu hâletleki olur kaṭṭâ'-ı râhât
302. Çü cânım bu cefadan oldı bî-zâr
Siper tutdım şabırdan anda nâ-çâr
303. Çü şabr oldı penâhım râhat oldum
Şafâ buldum o dem bî-mihnet oldum

295b hâlât: hâlet KAS.

296a kez: gün H. Mahmüd.

298b dirsın: sen dirsın H. Mahmüd.

299a harık: hâzık KAS.

b ekrem u: ekrem-i H. Mahmüd//ekrem u a'lem: a'lem u ekrem KAS.

300a. Gelür: Gelüp H. Mahmüd.

Başlık Başlık sâdece KAS.'da var.

301b kaṭṭâ'-ı râhât: kat'-ı ezhât KAS.

303b o : bu KAS.

Naşihat-ı nilûfer be-zebân-ı hâl

304. İşit benden bunu iy merd-i şâfi
Nedeñlü çok olursa saña câfi
305. Taḥammülle şabırdır ana kalkın
Ko atsun seng-i ta'nı saña nâ-dân
306. Senün bâzârın olsun dâ'imâ Hakk
Ko tınma ne dilerse söylesün halk
307. İşitdün Ahmed-i muhtâr'a hüssâd
Didiler şâhir ü mecnûn aña ad
308. Gehi şâ'ir didiler gâhi kaşşâş
İşidirdi tutardı râh-ı ihlâş
309. Geçerdi kâribân-ı Hakk bilâ-bâk
Aña 'av'av iderdi kelb-i nâ-pâk
- 10b 310. Kesâd irmezdi andan kâribâna
Hasâset irdi ancak ol sükkâna
311. Yüri Hakk-ıla eyle kâr u bâzâr
Selâmen di saña kim olsa âzâr
312. Ko halkı Halk-ıla ol mukayyed
Rızâsın gözle ol 'abd-i mü'eyyed
313. Ne gam senden eger râzı ola Hakk
Ser-â-ser saña düşmen olsa bu halk
314. Gazab itse saña Rabb-i tûvânâ
Müfid olmaz rızâ-yı cümle-eşyâ
315. Şafâ sür saña ger nâ-dân atsa seng
Çü şâh-ı meyve-dârsın eyleme neng

304a benden bunu : bunu vü benden KAS//şâfi: şûfi Fâtih II., H. Mahmûd.

308a şâ'ir: şâhir KAS.

310b irdi: degdi KAS// sükkâna: dükkâna KAS.

316. Yemişli ağaca çobân u nâ-dân
Çomağın ata-geldi tınma ey cân
317. Siper kıl şabruñ başuñ dervîş
Bu mürseller yoludur olma dil-rîş

Hikâyet-i münâsib ez-zebânı nîlûfer
318. Didi bir demde ben bir bâğa vardım
Naşîhâtlar bulup hûş çağa irdim
319. Görürem anda bir hûş şâh-ı bâlâ
Kâtı mevzûn u ra'nâ miş-i tûbâ
320. Velî başında var bir seng-i nâ-pâk
Ki muhkem tutmuş anı şöyle çâlâk
321. Su'âl idüp didim ey şâh-ı ni'met
Nedir başuñdaki bu seng-i miñnet
322. Didi bir demde bir çobân-ı nâ-dân
Başuma atdı bir seng-i bey-âbân
323. Şıdı ol şâhumı ben meyve dökdüm
Kabûl itdim anı başumda tutdum
324. Bu fâhrumdur ki ger şâh-ı muğaylân
Olaydım atmaz-ıdı anı nâ-dân
325. Bu ma'nîden budur seng-i kerâmet
Kemâlûme virür her dem şehâdet

- 316a çobân u: çobân-ı Fâtih I.
b geldi: gelmiş Fâtih I.
318a ben: KAS.'da yok.
319a anda: KAS.'da yok.
321a ni'met: rahmet KAS.
b miñnet: zahmet KAS.
322b bir: bu KAS.
323b itdüm: idüp Fâtih I.

326. Anuñçün tutmuşam baş üzre anı
Ki bundan 'ibret ala reh-revânı
327. Bu miñnet-hânedede umma emânı
cefâ çek bunda gözle câvidânı
- 11a' 328. Çü râhat menzili oldur bilürsen
Yola gir şıdk-ıla şûfî eriseñ
329. Dilersen hırmene düşmeye cemre
Kulağ tutma hadîş-i zeyd u 'amre
330. Velî bu mürşid-i kâmilîsüz olmaz
Tuyarsañ hâli bu iş ansuz olmaz
331. Anuñçün ben dağı bu cem'a geldüm
Bu zulmetden rehâya şem'a geldüm

Âmeden-i nergis

332. Gelür nergis bu meclis içre mestân
Olup nâşih okur âyât-ı Kır'ân
333. Gözin açup cihâna «fa'tebir» dir
Bu ahvâle katı bir mu'tebirdir
334. Ki eşyâ mazhar-ı Hakk'dır ser-â-ser
Mezâhirde zuhûrın gör berâber
335. Gözüñ aç bu cihâna kalma 'amyâ
Şahâyifden okı esmâ-i hüsnâ
336. Neler söyler saña evrâk-ı eşcâr
Gel okı her birinden ders-i esrâr

327a miñnet-hânedede: miñnet-hânededen KAS.

329b zeyd u: zeyde vü KAS.

330b Tuyarsañ hâli: Yoluñ yañulma KAS.

331b şem'a: sem'a KAS.

333b katı: kanı Fâtih II, KAS.

334a eşyâ: her şey KAS.

b berâber: birâder H. Mahmûd, Fâtih I//zuhûrın gör berâber:
zuhûrını eyle ezber KAS.

335a bu: bağı Fâtih I.

337. Tıyasın her varakdan bir kitâbı
İşit «innî ene'llâh» dan hitâbı
338. Olupdur her varak bir sifr-i menşûr
Ledünnî 'ilmidir manzûm u mensûr
339. Bunun içindedir hep levh u kürsî
Ülû'l-ebşâr okur ancak bu dersi
340. Bu mektebden ne tuysun merd-i nâ-dân
Ki levhin yumamışdır hem-çü tıflân
341. Gerekmezdin kılursan levhi sâde
Ma'ârif harfî yazılır küşâde
342. Bilürsen nâme-i Hakk'dır bu evrâk
Okurlar harf-i remzi şâhib-ezvâk

Su'al

343. Bu esrârı çü nergis itdi ifşâ
Katına varup itdim söze inşâ
344. Didim ey bûsitânun merd-i mesti
Şikest idim sözün virdi düristi
- 11b 345. Nedendir dâ'imâ mestânesin sen
Bu na'î üzre neden ferzânesin sen
346. Gözün açık göricek âfitâbı
Gime olsa yumarsan hem-çü hâbî
347. Ne gördi 'ayn-ı şems içinde 'aynuñ
Ana dâ'im mukâbildir cebinün

336a evrâk-ı: evrâk u KAS.

b ders-i: harf-i KAS.

339a levh u : levh-i Fatih I.

341b harfî yazılır küşâde: harfini yazarlar anda KAS.

346a Gözün açık göricek: Göz açarsın göricek Fâtih I.

Cevâb-i nergis

348. Didi 'ibretle bakmışam cihâna
Hakîkatsüz ne râğbet in u âna
349. Bu ma'nîden bakaram âfitâba
Ki terbiyyetde mazhardır cenâba
350. Kaçan tolunsa gelse leyl-i hicrân
Açılmaz çeşm-i bî-bahtım pes ol ân
351. Gözüm ol dem yumaram hem-çü hufte
Görünmese açılmaz hefte hefte
352. Ki hâr olur baña hep rû-yı ağıâr
Sezâdır gör olanı rû-yı dil-dâr

Naşîhat-ı nergis

353. Gözüñden içmek isterseñ şarâbı
Hakîkat gözle şûfi ko serâbı
354. Virilmişdir saña bu mû-yı müjgân
K'am dâm eyleyesin eyle iz'ân
355. Anı dâm eyle 'anķâ vü hümâya
Bülend ol kadrüñi irgür semâya
356. Hâzer eyle hâzer ey ehl-i inşâf
Şakın ol dâmı kûrma be-her eclâf
357. Hakîkat gözle gel aldanma nakşâ
Başiretle nazar kıl 'arş ü ferşe
358. Silerseñ rû-yı-eşyâdan bu kerdi
Temâşâ idesin hâr icre verdi

- 351b Görünmese : Görünmezse Fâtih I.
355b kadrüñi: kaddüñi KAS.
356b dâmı: dâm KAS.

359. O dem 'arş-ı 'ulâ görine zerrât
Zuhûr ide hakikat saña bi'z-zât
360. Gide gönlün gözinün bu niķâbı
Göresin katrede deryâ-yı nâbı
- 12a 361. Anuñcün ben dahı irşâda geldim
Bu meclisde güle feryâda geldim
Âmeden-i sâ'ir ezhâr
362. Bu tertib-ile geldi cümle ezhâr
Okudum her birinden ders-i esrâr
363. Şalâ oldı dirildi hâş u 'âma
Ağaçlar şaf tutup geldi kıyâma
364. Tutar her bir şâh elinde bir kitâbı
Okur andan bulanlar fetḥ-i bâbı
365. Şalar destini dir benden sebaķ al
Ledünnî 'ilmidir gel bir varaķ al
366. Kurıldı halka-i tevḥîd-i ahyâr
Eserdi bâd-i cezbe beyne'l-eşcâr
367. Kurıldı çün bu hâlet üzre şoḥbet
Zikirden cân damağı aldı lezzet
368. Derûnı her birinün geldi cûşa
Çiçek şûfîleri geldi hurûşa
369. Bu hâletden kimisi câmesin çâk
İdüp destin kimi cândan yudı pâk
370. Kimi destârını başından atdı
Kimisi hırķasın hammiâra satdı
- 360a Gide gönlün gözinün: Gider gönlün gözünden KAS.
366b bâd KAS.'da yok.

371. Kimisi ney gibi ol demde nâlân
Kimi def gibi olmuş sine-gûyân
372. Semâ' eyler kimisi hem-çü gerdûn
Kimi toprağa düşmüşler diger-gün
373. Kimin bî-hôş idüpdür vecd-i vâcid
Kimi râki'le kalmış kimi sâcid
374. Bu hâlet içre bülbül oldu kavvâl
Okur esrâr-ı tevâhîdden biraz kâl
375. Bularuñ vecdi artar lezzetinden
Şafâlar kesb iderler hâletinden
376. Bular bu hâlet üzre hâr-ı mekkâr
Hased dendânını tîz itmiş âzâr
377. Ne vecdi var ne dilde hûy u hâyı
Velâkin iltizâm itmiş cefâyı
378. Hudâyâ fazl idüp ez mekr-i mekkâr
Ferâğ ehlini lûtfuñdan nîgeh-dâr

12b Zümre-i şükûfe gülün zuhûrın murâd itdükleridir

379. Bular çün fâriğ oldu şohbetden
Henüz gül çıkmamışdı halvetden
380. Çü hâletden biraz buldılar ârâm
Dönüp pes bülbüle itdiler ibrâm
381. Ki ey şeyh âsitânında koyan baş
Döken 'aşkıñdan anuñ her seher yaş

371b gûyân: giryân KAS.

373a idüpdür: idüben KAS.

376a Bular: Bulur Fâtih II.

378a Hudâyâ fazl idüp: Hudâ fazl eyleyüp Fâtih I.

b ehlini: ehline Fâtih I, Fâtih II.

380a. Çü: Bu KAS.

b pes bülbüle itdiler: bülbüle eylediler KAS.

382. Niyâzeyle bugün ol mürşide var
Bizümçün hâzrete lütfeyle yalvar
383. Ki cem' oldı kapunda bunca aḥbâb
Olara lütf idüp feth eyle-gil bâb
384. Ki hep 'âşıklarūndur ez-reh-i dūr
Gelüpdür her biri müştâk u mesrūr
385. Olar ḥadden aşurdu intizârı
Semâya çıktı şâhum âh u zârı
386. Demidür idesin aḥbâba çâre
Lîkâñı merhem idüp zaḥm-ı hâre
387. İşitdi bunı bülbül itdi feryâd
Didi kandan-durur bu murğ-ı nâ-şâd
388. Bilürsin 'âşık-ı şeydâsıyam ben
Bu gül-şen içre bir rüsvâsıyam ben
389. Bu besdür ki bu cem' içinde tenhâ
Tıram bir küşede ḥacletle şeydâ
390. Benüm ḥaddim degildir itmek ibrâm
Benem bir 'âşık-ı nâ-şâd u nâ-kâm
391. Benem çün 'âşık-ı meşhûr-ı âfâk
Bu küstâhî degüldür râh-ı 'uşşâk

Bu maṭlabuñ ḥuşûlünde bülbülден me'yûs olup benefşeye ibrâmlarıdır

392. Çü me'yûs oldılar bülbülден ezhâr
Tanışdı birbiriyle cümle aḥyâr
393. Benefşe bu işi görmek revâdır
Bu 'arz-ı ḥâle ol varmak sezâdır

- 388a Bilürsün: Bilürsüz Fâtih II, KAS.
b gül-şen içre: bezm içinde KAS. Kas.'da bu beyitten sonra
274-349. beyte kadar olan kısım girmiş.
389a ki: kim Fâtih II.

394. Ki budur işigünde hâdim-i hâs
Bu cem' içre bunuñdur râh-ı ihlâş
395. Didiler ey benefşe 'azm-i kâl it
Varup ol pîre bizden 'arz-ı hâl it
- 13a 396. Huzûrunda olursın her seher şâm
Senüñdür pes bu işde 'arz u ikdâm
397. Dehân açup didi ey cem'-i ihvân
Bilürsüz hâne-i halvetde pîrân
398. Bulurlar «lî-ma'allâh» dan numûne
Anuñçündür düşerler bu kümûne
399. «Ebitü» hânnuñ mihmânıdırlar
Bular ol 'âlemüñ sultânıdırlar
400. Bu dem itmez bizimle gerçi bâzâr
Olursam ben olam bu işde âzâr
401. Deyüp gül işiginde kodı başın
Akıtdı 'ayn-ı rengin ile yaşın
402. Niyâz-ile didi ey kuşbu'l-aqtâb
Kapuñda muntazırdır cümle ahibâb
403. Likân-ile dilerler olalar şâd
Nesîmüñden bulalar râh-ı irşâd
404. Şaçasın 'âleme bû-yı muţarrâ
Şemîmüñle tola hep bâğ u şahrâ
405. Saña minber ola bâğ içre gül-şâh
Ledünnî 'ilmini okuya eşyâh

397b Bilürsüz: Bilürsin H. Mahmûd.

400a itmez bizimle gerçi: bizimle gerçi olma KAS.

b ben olam bu işde: ben bu işde olam KAS.

401a başın: başı KAS.

b yaşın: yaşı KAS.

406. İşitdi bu sözi çün kân-ı 'irfân
Keremden cûşa geldi baħr-i iħsân
407. Didi vaħdetde gerçi kâmurânım
Tecerrüdle bu dem pîr-i civânım
408. Ki vaħdet 'âleminde 'ömr-i yek-dem
Hezâr sâl 'ömr-i keşretgendir aħdem
409. Velî tâliblerin şevk-ı likâsı
Beni cezb itdi ol dem mübtelâsı
410. Demidir minbere idem şu'ûdı
Bu dem irşâd içün idem ku'ûdı
411. Bu gül-şen câmi'inde cümle şûfî
Olup hâzır içeler câm-ı şâfî
412. Benefşe çün getürdi anda müjde
Şafâdan geldiler her biri vecde

Bir seher gülün minber-i şâha şu'ûd itdügidir

413. Çün itdi taşlıye bûlbûl seher-gâh
Çıkar gül minber-i şâha be-nâ-gâh
- 13b 414. Görüp rûyın kamusı oldu mebhût
Bu nâsûta hacâlet virdi lâhût
415. Çi-ger açmaz ağzın niçe eyyâm
Velî söyler idi bûy ser-encâm

- 406a İşitdi bu sözi çün: Çün işitdi bu sözi KAS.
b iħsân: 'ummân KAS.
- 408b 'ömr-i keşretgendir: keşretinden-durur Fâtih I.
- 409a likâsı: şafâsı KAS.
- 411a câmi'inde: câmi' içinde Fâtih II.
- 412b Şafdan geldiler: Safâsından gelür Fâtih I.
- 414a mebhût: bi-hût Fâtih I, KAS.
- 415a Çi-ger: Egerçi Fâtih II//açmaz: açmadı KAS.
b ser: bunca KAS.

416. Şenâlar okıdı bülbül firâvân
Esüp bâd-ı sabâ pes oldı handân
417. Dehânın açdı itdi sinesin çâk
Girüp meydân-ı şevka oldı çâlâk
418. Ma'ârif mahzeninden açdı bâbı
Okur her bir varakdan bir kitâbı
419. Çü meclis içre şaçdı 'itr-ı tâze
Abîri kimse almazdı piyâze
420. Tıyaldan bûyın anuñ müşk-i tâtâr
Kâlander veş girer bir bôsta hûn-bâr
421. Dükânın yapıdı hep 'itr ıssı 'attâr
Be-âhır oldılar aña harîdâr
422. Hâcâletden kamu ezhâr-ı hûş-bû
Başın aşğa şaldı hem-çünân mû
423. Gehî mestâne vahdetden urur dem
Şolar yüzün uyarur anı şebnem
424. Gehî söyler hakâyıkdan mu'ammâ
Gehî esmâ yüzinden geh müsemmâ
425. Gehî tefsîr iderdi gâhi te'vîl
Şunı kim vermedi envâr-ı Tenzîl
426. Şu deñlu keşf-i esrâr itdi derhâl
Kamuya oldı anda hall-i eşkâl
- 420a. Tıyaldan bûyın anun: Çü bûyın tıyaldı anda KAS.
b girer: girür H. Mahmûd.
- 421a. ıss: işi Fâtih I.
- 422b. aşaga: ayaga KAS. Bu beyitten sonra KAS'da şöyle bir beyit mevcuttur:
Gehî açdı derûnundan kunûzı
Lisân-ı gayb ile söyler rumûzı
- 425a. gâhi: gâh KAS.
b envâr: esrâr Fatih II.

427. Fenâya itdi âhır anda irşâd
Dir ey erbâb-ı cem'-i gül-şen-âbâd
428. Bu cem'in farkı vardır eyleñ iz'ân
Bu cem'iyyet olur tezde perişân
429. Muqarrerdir hazânı her bahâruñ
Şoñı leyl olı-sar âhır nehâruñ
430. Gurûbu vardır öniñde tulû'uñ
Uşûli var-durur lâ-büd furû'uñ
431. Çü dünyâ fer'-i uhrâdır bilâ-rayb
Bu fer'i zâhir olmuş aşıdır ğayb
432. Bırak fer'i yapış aşla müdâm ol
Sa'âdet içre şûfi müstedâm ol
- 14a 433. Hazânından emîn ol bu cihânuñ
Belâsından halâş ol in u ânuñ

Su'âl-i sâ'il be-gül
434. Çü neşr itmişdi gül anda nükâtı
Kamunuñ hal olupdı müşkilâtı
435. Velî büyünda kaldım anda teşne
Tazarru'la yapışdım gül peşine
436. Didim ey gül-şen-âbâd içre şeh-vâr
Kulağ tut baña lutf it müşkilim var
- 427a âhır anda: anda âhır KAS.
428a eyleñ:eyle Fâtih II, KAS.
b tezde: tezcek Fâtih I.
429a hazânı: harâbı Fâtih I.
430a vardır öniñde: var öniñde her KAS.
431a fer'-i uhrâ: fer'i âhret KAS.
434a gül anda: anda gül KAS.
b olupdı: olundı Fâtih I.
435a büyünda: bu bende H. Mahmûd, Fâtih II, KAS.

437. Bu bû-yı dil-firibi kandan alduñ
Ya bu reng-i garîbi kandan alduñ
438. Ne kânın 'ıtrıdır anı 'ayân it
Baña bildir o kânı hõş beyân it
439. Didi kânın şorarsan şâha var-gil
Baña andan gelüpdür aña şor-gil
440. Tenezzül eyledüm pes şâha fi'l-hâl
Didim ey gül budağı eyle ifzâl
441. Güle senden irişmiş bû-yı cân-bağş
Bu mañlab-çün saña geldim sürüp rahş
442. Beni redd itme kapuñdan 'ayân it
Baña ol bû-yı mañfiden beyân it
443. Didi özdekden aldım ben de anı
Şorarsan var aña şor sen de anı
444. Varup özdekden anı sâ'il oldum
Gedâyım her kapuya mâ'il oldum
445. Tazarru'la didim ey merd-i ma'nî
Murâdım var kapuñda vir-gil anı
446. Güle bûyından itmişdim su'âli
Saña gönderdiler di hasb-ı hâli
447. Senin midür anı sen kandan alduñ
O bû-yı cân-fezâyı kanda bulduñ
448. Didi ben kandan vü kandan bu hâlet
Beni ko bende yokdur bu kerâmet
- 440a pes şâha fi'l: ben şâha der KAS.
444b mâ'il: sâ'il KAS.
445b kapuñda: katuñda Fâtih I, Fâtih II.
448a kandan vü kandan: kanda vü kanda KAS.//vü: bu Fâtih I.

449. Velî kökden gelüpdîr bâña ol bûy
Baña andan gelüpdîr ol güzel hûy
450. Anı sen aña şor kim aşl-ı eşyâ
Odır maşşûduñ andan kıl temâşâ
- 14b 451. Tenezzül eyleyüp pes bîha vardum
Yüzüm hâkine sürdüm şeyha vardum
452. Didim ey cümleñüñ aşl-ı uşûlî
Kapuña geldi bu 'abd-i fuzûlî
453. Kapuñda hâcetüm var etme merdûd
Kerem kânısın itme anı mesdûd
454. Ki her bir kapuda itdüm terâne
Kamu redd itdiler düşdüm fesâne
455. Şikûrum özleyüp bu bâba geldim
Koyup kışrı ülû'l-elbâba geldim
456. Beni şalma keremden özge bâba
Ki tâkat yok ciger döndi kebâba
457. Didi ey müdde'î ey yolda 'ayyân
Sana minnet mi var oldunsa ta'bân
458. Ciger aınmak bu yol içre hâfâdır
Bilürseñ zahmeti saña 'aîfâdır
459. Cihân u cân anılmaz bunda heyhât
Yolunca git yorulma iste hâcât

- 450a aşl: ehl Fâtih I.
b maşşûduñ andan kıl: maşşûdı kıl andan KAS.
451a pes: ben KAS.
455a Özleyüp: izleyüp Fâtih II, öz'leyü-ben KAS.
459b Yolunca: Bulunca H, Mahmûd, KAS.

460. Bu yolda der-be-der ol tırma sâ'il
Harîm-i ka'beye olunca vâsıl
461. Murâdın bulmadın bu yolda merdân
Oturmadı bu iş şanma ki âsân
462. Yüri var hâke şor ol bû-yı maḥbûb
Baña andan gelüpdür şöyle mergûb
463. Çü göçdüm ol finâdan hâke vardum
Deme hâke velî eflâke vardum
464. Yüzüm hâke urup itdüm niyâzı
Didim ey tâlibînüñ dil-nüvâzı
465. 'Atâ-yı Hakk'a sensin mazhar-ı hâs
Kime eylikler eylersin bi-ihlâs
466. Kapuñda hâcetüm var hoş-revâ kıl
Marîz-i hâcetim şâhım devâ kıl
467. Güle bûyından itmişdim su'âli
Saña gönderdiler âhır bu hâlî
468. Keremden söyle ol bûdan nişâne
Beyân eyle beni şalma yabâne
469. Didi ey tâlib-i bû-yı hâkikat
'Acûl olma bu yolda itme minnet
- 15a 470. Saña besdir ki yolunda olasın
İzin izle yolunca git bulasın
471. Baña bârândan irdi ol sa'âdet
Aña sor kim odur ehl-i emânet

461b iş sanma ki: işi sanma Fâtih I, Fâtih II, KAS.
465b eylikler eylersin: eyliklersin H, Mahmûd.
471a ol: bu KAS.

472. Göçüp andan yüzüm bârâna tutdum
Huzûrunda turup çok lâbe itdüm
473. Tazarru'la didim ey âb-ı neysân
Su'âlim var kapuñda eyle ihsân
474. Gülün bûyını senden geldi dirler
O hâlâtı güle ol virdi dirler
475. Bu işde der-be-der geldüm kapuña
Şorar-ven anı senden hazretüne
476. Baña ol bû-yı lâhûtta nişâne
Haber söyle şehâ itme bahâne
477. Didi ey tâlib-i miskîn-i pür-zâr
Talebde şâdık-ısan olma âzâr
478. Bu yolda zahmet olmayınca yâre
İrişilmez yûri olma figâre
479. Baña bu maṭlabın ebr-i hevâdan
İrûpdür aña var kalma şafâdan
480. Baña andan gelûpdür ol emânet
Aña şor ol bilür andan dirâyet
481. Çü me'yûs oldum andan riḥlet itdüm
Bu menzillerden âhır hicret itdüm
482. İrişüp merḥabâ itdüm şehâba
Su'âlim arza kıldum ol cenâba
483. Didim ey hû hevâsından haber-dâr
Kapuña geldi bu dem tâlib-i zâr

473b kapuñda: katuñda Fâtih I.

481b menzillerden: menzilden de KAS., Fâtih I., Fâtih. II.

484. Düşüp elden ele âvâre oldum
Gülün bûyını senden şora geldüm
485. Saña gönderdiler her kanda varsam
Seni bilür dediler her kime şorsam
486. Saña kandan irişdi bû-yı cânân
Baña kânın haber vir eyle ihsân
487. Beni ilden ile âvâre itme
Şifâ it derdime bi-çare itme
488. Didi ey tâlib-i esrâr-ı lâhût
Bu meydanda şorulmaz resm-i nâsût
- 15b 489. Bunuñ ser-mâyesi âvârelikdür
Bu derdin çâresi bi-çarelikdür
490. Bunuñ encâmı hayranlıkdur ancak
Bunuñ ma'mûrı vîrânlıkdur el-ḥaḳ
491. Bu bûnuñ ben daḥı âvâresiyem
Bu derdüñ ben daḥı bi-çâresiyem
492. Tıyaldan cân meşâmı bû-yı râzı
Kimesne bulmamışam çâre-sâzı
493. Karârım kalmadı oldum hevâyî
Yilüp derdüme bulmadum devâyı
494. Baña bâd-ı hevâdan geldi bu şân
Aña şor kim ol eyler anı tıbyân
495. Bi-küllî sa'y idüp irdüm hevâya
Sü'âlim arza kıldum ol fenâya
- 484a oldum: geldüm H. Mahmûd.
487a ilden ile: elden ele KAS., H. Mahmûd, Fâtih II.
490b el-ḥaḳ: ancak Fâtih I., KAS.
492b bulmamışam: bulmamışdım KAS
494a bu: ol KAS.

496. Didi ey tâlib-i bû-yı hakikat
Talebden kalma eyle sa'y ü himmet
497. Baña milk-i 'ademden geldi bu bû
Yok olursañ tıyarsın anı her sû
498. 'Anâşır cübbesi oldukça ber-düş
Varılmaz ol araya eylegil hûş
499. Fenâ-fi'llâh olanlar varır anda
Bekâ bi'llâh olanlar varır ânda
500. Vücûdudur o ruh-sâruñ hicâbı
Kıyarsañ kendüñe kalkar nıkâbı
501. Vücûduñ hâşılı çünki dü-cûdur
Bu maşûda iki habbe girevdur
502. Geçerseñ habbeden maḥbûb alursın
Virüp bû bezle-i merḡûb olursun
503. Veli vardır daḥı sende beḡâyâ
Anuñçün itmedüñ derk ḡafâyâ
504. Girü dön irmek isterseñ murâda
Göçüp menzil-be-menzil ol fütâde
505. Girü var ḡazret-i verde selâm it
Nice müddet işiginde kıyâm it
506. Senüñ andan-durur yine fütûḡuñ
Saña andan eriser ḡazz-ı rûḡuñ

- 497a bu bû: ol bûy KAS.
502a alursın: olursın Fâtih I, KAS.
503a sende: senden KAS.
504b fütâde: fenâda KAS.
506a fütûḡuñ: füyûzuñ KAS.
b eriser: geliser KAS.

507. Ne denlû eylerise ol bahâne
Ko telvîni şakın gitme yabâne
- 16a 508. İştüdüm bu sözi girdâba düşdüm
Ciger mecrûh olup hûn-âbe düşdüm
509. Murâdımdan çü oldum bunda me'yûs
Bu dem tutdum zarûrî seyr-i ma'kûs
510. Veda' itdüm havâdan ebre vardum
Sehâb-ile gezüp bârâna irdüm
511. Yağup bârân-ıla toprağa düşdüm
Sirişt olup o dem aşla kavuşdum
512. Çü kökden özdeke andan da şâha
Varup andan ulaşdım pîş-i şeyha
513. Niyâz itdüm huzûrunda olup dâl
Yine itdüm cenâba arz-ı ahvâl
514. Tazarru'la didim ey mürşid-i hâd
Kapuñda bende oldum itme âzâd
515. Çü sensin ka'be-i maşûd-ı 'uşşâk
Ko devr ide cenâbuñ 'abd-i müştâk
516. Çü cânım senden aldı bû-yı yârı
Şafâ bilür anuñcün zağm-ı hârı
517. Cefâ-y-ıla dağı hicrâna şalma
Bu 'umrândan beni vîrâna şalma
518. Beni âvâre itdün nice eyyâm
Hevâ iklimine irdüm ser-encâm

508 Fâtih I.'de b mısraından sonra 512. beyte atlanıyor.

510a itdüm: idüp, KAS.

515b Ko: Çü KAS.// ide: idem KAS.

519. Yine sende didiler ol merâmı
Baña reddüñle irgürme garâmı
520. Olursam zaḥme-i hâr-ıla mâ-şâ
Bırakmam dâmenüñ elden fe-hâşâ
521. Çü sensin kıble-i âmâl-i tullâb
Daḥı dönmem cemâlüñ câna mihrâb
522. İşidüp şefkat itdi bu gedâya
Cefâyı kodi yüz tutdı vefâya
523. Didi ey tâlib-i mehcûr-ı pür-zâr
Bu seyrüñden şakınup olma bî-zâr
524. Yedüñ ger her kapudan zaḥme-i red
Velî sedd olmamışdı bâb-ı sermed
525. Egerçi olmaduñ maḳşûda vâşıl
Velâkin çok fevâ'id oldı hâşıl
526. Ki her bir kapudan bir hisse alduñ
Muḥabbet muḥkem oldı yine geldüñ
- 16b 527. Saña bildirdi firḳat ḳadr-i vaşıl
Temâşâ eyledüñ hep fer' u aşıl
528. Tabâyi' rütbetinde olduñ âgâh
Bu yolda gâhî gûh olduñ gehî gâh
529. Gehî nâmî olup bulduñ terakḳî
Cevâmidle gehî itdüñ telakḳî
530. Gehî âb-ıla olduñ şöyle seyyâl
Gehî bâd-ıla her bir sûya meyyâl
- 520a Olursam: Alursam Fâtih I.
524a ger: pes KAS.
527a vaşıl: aşıl Fâtih I.
528a rütbetinde: raybden KAS.
530a seyyâl: meyyâl Fâtih I.
b bâd-ıla: yel gibi KAS.

531. Alup her birisinden bir kemâli
Gerü geldüñ tıyup pes hasb-ı hâli
532. Bizüm-çüñdi çü devr-i bâb-ı ağıâr
Hakikatda medârıñdı der-i yâr
533. Bu hicr oldı saña terbiyyet-i hâs
İraklıkda bulındı râh-ı ihlâş
534. Deme bu hicr ü âlâmım cefâdur
Saña ma'nî yüzünden bu vefâdur
535. Çü isti'dâd-ıla geldüñ kapuya
Hakikat gözle hâzır ol tapuya
536. Hakâyık ma'denidür vech-i muṭlak
Bu eşyâda görinen odur el-hak
537. Beni kıldı bu reng ü bûya mazhar
Şu'ûmdır anuñ bu şân-ı enver
538. Beni ko zî-su'ûmı gözle şûfî
Mezâhirden açasın câm-ı şâfî
539. Çü himmet irdi kaldırdım niḳâbı
Gözüm açıldı ref' itdüm hicâbı
540. Hakikat bûym aldı cân dimâğı
İşitdi sırr-ı vahdetden kulağı
541. Vücûdum şehrinüñ fetḥ oldı bâbı
Görürem bende imiş ol cenâbı

531b hasb-i: H. Mahmûd'da yok.

532 Bu beyit KAS.'da yok.

a Bu mısra Fâtih I.'de şöyle «Bizim-çün der olupdur bâb-ı ağıâr»

533a hicr: hicrüñ KAS.

538a zi: var KAS.

542. Veli 'aks-i cemâl imiş o zâhir
Aña mir'ât imiş cümle mezâhir
543. Şıdım mir'âtı 'ayn oldı şuhûdum
O 'ayne doymadı 'ayn-ı vücûdum
544. Gül ile gül olup hârı bırağdım
Kamusın âteş-i vahdet de yağdım
545. Çü buldum ibtidâda intihâyı
Aña mir'ât idindim mâ-sivâyı

17a

Hâtime-i kitâb

546. Haber tıyduñ mı ey şûfi-i tâlib
Nedir bu ortada a'le'l-meâlîb
547. Sülûk emrini itdüm saña ta'lîm
Haqâyıqdan biraz irşâd u ta'lîm
548. Mürîd ü şeyhuñ âdâbından imlâ
İdüp andan birazcük kıldım inşâ
549. Bahâne eyledüm ezhâr u verdi
Beyân itdüm saña ahvâl-i derdi
550. Gerekdir tıyasın bundan rumûzı
Kazasın gâr-ı kalbünden künûzı
551. Ola işbu kitâbım saña gül-şen
Şafâsı bî-behâ fehvâsı rûşen
552. Bahârına hazân irmez müebbed
Şafâ bezminde ol bunda muhalled

542a o: bu KAS.

544 KAS.da bu beyitten sonra şöyle bir beyit daha var.

Beyânı istedüm şehrimde buldum

Gezüp âfâkı pes enfüsde buldum

546a tıyduñ mı: tıydum ki KAS.

548b andan birazcük kıldım: bir kaç kelâm eyledüm KAS.

553. Velî budur vaşîyyet saña ey yâr
Kaçan dirseñ bu gül-şen içre ezhâr

554. Unutma Şemsi'yi hayr-ıla yâd it
Oku bir fâtîha cânını şâd it

555. Bağışlayıp aña iderseñ ihsân
Birine on vire ol Rabb-i mennân

fi't-Târîh ve't-tesmiye

556. Diledimki diyem târîh-ile ad
Didi hâtif dilümde Gül-şen-âbâd

557. Hisâb eyle bu şânî mısra'ını
Tokuzın tarh idüp bul anda 'aynı

Vaqa'a'l-ferâğ min kitbetihî bi faẓli'llâhi ve rahmetihî
en-nâkı̄l el-faķır Hüseyn b. Hasañ eşlahallâhu
şânehumâ fî evâsihî Ramazân
sene 1063

557b anda 'aynı: bul târihini KAS.